

EFOP-2.2.0-16-2016-00008

AEEK

Állami Egészségügyi Ellátó Központ

PSZICHIÁTRIAI ÉS ADDIKTOLÓGIAI GONDOZÓHÁLÓZAT FEJLESZTÉSE

A DEPRIVÁCIÓ

Orvosi továbbképzés tananyaga

Szerző:

DR. MEDGYASZAI MELINDA

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A depriváció sajátosságai

- Okok
- Következmények
- Emberi szükségletek
- Magyarországi helyzetkép
- Magatartási közgazdaságtan eredményei

A depriváció okai

- Földrajzi adottság, lakóhely – közlekedési viszonyok
- Gazdaság: munkanélküliség, hajléktalanság
- Nemzetiség, származás
- Menekült státusz
- Egyéni okok: nem, kor képzettség, fogyatékkal élés
- Halmozott hátrányok

Következmények I.

- Társadalmi előítéletek
- Előítéletek az egészségügyi személyzet körében (külső, öltözködés, higiénia)
- Objektív hátrányok: okmányok, hivatali ügyintézés
- Képzetlenség, tudatlanság

Következmények II.

- Ellátás elmaradása
  - Súlyos szövődmények
  - Relapszus
- A szegénység fertőz!
  - Nemi betegségek
  - Élősködők
  - Higiénia hiánya
  - TBC, HIV

Emberi szükségletek – Maslow piramisa

Magyarország ma

- Szegénység magas aránya
- Munkanélküliségi ráta
- Szenzitív adatok hiánya
- Születéskor várható átlagos élettartam
- 64 éves kor előtti halálozás
- Hóvégi kiadások nehézségei

Magatartási közgazdaságtan eredményei

- Szűkösség pszichológiája
  - Veszteség-elkerülés elsődlegessége
  - Döntés a rendelkezésre álló információk alapján
  - Racionalitás mellőzése
  - Védtelenség – manipulálhatóság
  - Szűkösség csőlátást okozó hatása
    - Teljesítményromlás

Interkulturális ismeretek

- Eltérő minták – mintalátás hiányosságai
- Társadalmi egyenlőtlenségek
- Népegészségügyi következmények
- Asszertív kommunikáció

Minta

- Magatartástudományi törvényszerűségek
- Eltérő minta – mintalátás hiányosságai
  - Gondolkodási alapsémák kialakulása: 4-6 éves korig
  - Gyermek szükségletei nem elégülnek ki – maladaptív sémák kialakulása
  - Általános beállítódás és a konkrét szituáció értékelése a sémákon alapul

Oktatás jelentősége

- Elitoktatás elválása a szegények oktatásától
- Szegregáció
- Közös nyelvezet nem alakul ki
- Eltérő viszonyulások
- Kommunikáció/metakommunikáció félreértelmezése
  - Kognitív torzítások

Társadalmi egyenlőtlenségek – népegészségügyi következmények

Jövedelmi egyenlőtlenségek hátráltató hatása a társadalmi fejlődésre

- Erőszakos bűncselekmények, bebörtönzöttek száma nő
- Társadalmi mobilitás csökken
- Születéskor várható átlagos élettartam csökken
- Mentális betegségek száma, obezitás aránya emelkedik

Társadalmi egyenlőtlenségek kóroki szerepe

- Társas értékelési fenyegetettség
- Relatív depriváció
- Krónikus stressz
  - Pszichoimmunológiai következmények
- Magyarországi adatok
  - GINI együttható emelkedése
  - Felső és alsó decilisek közötti távolság emelkedése

Asszertivitás

- Asszertív kommunikáció fogalma
- Viselkedési stílusok
  - Asszertív
  - Agresszív
  - Manipulatív/passzív agresszív
  - Passzív
- Metakommunikáció jelentősége
- Határtartás fontossága

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE